RÅDETS FORORDNING (EØF) Nr. 4056/86

af 22. december 1986

om fastsættelse af de nærmere retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 85 og 86 på søtransport

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 84, stk. 2 og artikel 87,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet (1),

under henvisning til udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg (2), og

ud fra følgende betragtninger:

Konkurrencereglerne udgør en del af de almindelige bestemmelser i traktaten, som ligeledes gælder for søtransport; de nærmere retningslinjer for anvendelsen af disse bestemmelser findes i traktatens kapitel vedrørende konkurrencereglerne eller skal fastsættes i henhold til de deri fastlagte procedurer;

i medfør af Rådets forordning nr. 141 (3) finder Rådets forordning nr. 17 (4) ikke anvendelse på transport, medens Rådets forordning (EØF) nr. 1017/68 (5) kun finder anvendelse på transport på landjorden; Kommissionen har således i øjeblikket ingen midler til direkte at behandle tilfælde af formodet overtrædelse af artikel 85 og 86 inden for søtransportsektoren; den har heller ikke de nødvendige beslutnings- og sanktionsbeføjelser til selv at standse de overtrædelser, den konstaterer;

dette forhold gør det nødvendigt, at der udstedes en forordning om anvendelse af konkurrencereglerne på søtransport; Rådets forordning (EØF) nr. 954/79 af 15. maj 1979 om medlemsstaternes ratifikation eller tiltrædelse af De forenede Nationers konvention om en kodeks for linjekonferencer (6) vil medføre anvendelse af kodeksen på en lang række konferencer, som besejler havne i Fællesskabet; der skal i den forordning om anvendelse af konkurrencebestemmelserne på søtransport, som er forudset i den sidste betragtning i forordning (EØF) nr. 954/79, skal tage hensyn til vedtagelsen af nævnte kodeks for så vidt angår de konferencer, der falder ind under kodeksen, bør forordningen supplere eller præcisere denne;

det forekommer ønskeligt ikke at lade trampfart være omfattet af denne forordning; fragtraterne for disse farter forhandles under alle omstændigheder hver gang frit på grundlag af udbud og efterspørgsel;

en sådan forordning skal tilgodese to hensyn, dels behovet for at der fastsættes gennemførelsesbestemmelser, ved hjælp af hvilke Kommissionen kan sikre, at konkurrencen ikke på utilbørlig vis fordrejes inden for det fælles marked, dels behovet for at undgå en for vidtgående regulering af den pågældende sektor;

denne forordning skal præcisere anvendelsesområdet for bestemmelserne i traktatens artikel 85 og 86 under hensyntagen til søtransportens særlige karakteristika; der er mulighed for, at handelen mellem medlemsstater påvirkes, når disse aftaler eller misbrug vedrører international søtransport — herunder transport inden for Fællesskabet — til og fra havne i Fællesskabet; sådanne aftaler og sådant misbrug kan få indflydelse på konkurrencen, dels mellem havnene i forskellige medlemsstater ved at ændre deres respektive bagland, dels mellem de aktiviteter, der foregår inden for disse havnes bagland, og kan således forstyrre samhandelen inden for Fællesskabet;

visse former for aftaler, vedtagelser og samordnet praksis af teknisk karakter kan fritages fra forbudet mod restriktive aftaler, fordi de generelt ikke er konkurrencebegrænsende;

det er hensigtsmæssigt at fastsætte regler for gruppefritagelser for linjekonferencer; linjekonferencerne har en stabiliserende rolle, der kan give afskiberne en garanti for pålidelige tjenesteydelser; de bidrager ligeledes til at sikre et tilstrækkeligt stort udbud af regelmæssige og fyldestgørende søtransportydelser, hvor der på rimelig vis tages hensyn til brugernes interesser; disse resultater kan ikke opnås uden det samarbejde, der finder sted mellem rederierne inden for nævnte linjekonferencer vedrørende takster og eventuelt udbud af ledig kapacitet eller fordeling af de godsmængder, der skal transporteres, eller endog af indtægterne; i de fleste tilfælde er konferencerne udsat for en effektiv konkurrence både fra linjerederier, som ikke deltager i konferencerne, og fra tramprederier samt i visse tilfælde fra andre transportformer; desuden udøver flådernes mobilitet, som er kendetegnende for udbudsstrukturen inden for søtransportområdet, et stadigt konkurrencemæssigt pres på konferencerne, som normalt ikke har mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende søtransportydelser;

(1) EFT nr. C 172 af 2. 7. 1984, s. 178, og EFT nr. C 255 af 13. 10. 1986, s. 169.
(2) EFT nr. C 77 af 21. 3. 1983, s. 13, og EFT nr. C 344 af 31. 12. 1985, s. 31.
(3) EFT nr. 124 af 28. 11. 1962, s. 2751/62.
(4) EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.
(5) EFT nr. L 175 af 23. 7. 1968, s. 1.
(6) EFT nr. L 121 af 17. 5. 1979, s. 1.

for at forhindre fremgangsmåder fra konferencernes side, som er uforenelige med traktatens artikel 85, stk. 3, bør der imidlertid til denne fritagelse knyttes visse betingelser og forpligtelser;

betingelserne skal forhindre, at konferencerne foretager konkurrencebegrænsninger, som ikke er uomgængeligt nødvendige for at nå de mål, som er begrundelsen for, at der indrømmes en fritagelse; til dette formål må konferencerne ikke for samme befragtningsforhold anvende differentierende transportpriser og -vilkår udelukkende på baggrund af de transporterede produkters oprindelsesland eller bestemmelsessted og således fremkalde omlægninger i samhandelen inden for Fællesskabet, som er til skade for visse havne, afskibere, transportvirksomheder eller transportområdets støtteerhverv; loyalitetsaftaler bør ligeledes kun tillades efter retningslinjer, som ikke ensidigt begrænser brugernes frihed og således konkurrencen inden for transportsektoren, dog uden at dette indskrænker konferencens ret til at skride ind over for dem, der på urimelig vis unddrager sig den loyalitetsforpligtelse, som er forudsætningen for de rabatter, nedsatte fragtrater eller provisionsbeløb, som konferencen har indrømmet dem; brugerne bør frit kunne vælge, hvilke virksomheder de ønsker at benytte til transport på landjorden eller til at præstere tjenesteydelser ved kajen, som ikke er omfattet af fragtprisen eller de afgifter, der er aftalt med rederiet;

der bør ligeledes knyttes visse forpligtelser til fritagelsen; i denne henseende skal brugerne til enhver tid kunne få oplysning om de transportpriser og -betingelser, som konferencens medlemmer anvender, idet transport ad landjorden, som foretages af søtransportvirksomheder, dog stadig falder ind under forordning nr. (EØF) 1017/68; der bør fastsættes regler om, at voldgiftskendelser og henstillinger fra forligsinstitutioner, som parterne har accepteret, øjeblikkelig meddeles til Kommissionen, således at denne kan kontrollere, at de ikke fritager konferencerne for de betingelser, der er fastsat i nævnte forordning, og at de således ikke overtræder bestemmelserne i artikel 85 og 86;

konsultationer mellem brugerne eller deres sammenslutninger på den ene side og konferencerne på den anden side vil kunne sikre, at søtransporten fungerer mere effektivt, samtidig med at der i højere grad tages hensyn til brugernes behov; følgelig bør visse former for praksis, som kunne blive resultatet af disse konsultationer, fritages;

fritagelse kan ikke opnås hvis de i artikel 85, stk. 3, nævnte betingelser ikke er opfyldt; Kommissionen skal derfor have mulighed for at træffe egnede foranstaltninger, såfremt det måtte vise sig, at en aftale eller samordnet praksis på grund af særlige omstændigheder medfører visse virkninger, der er uforenelige med artikel 85, stk. 3; på grund af den særlige rolle, som linjekonferencerne spiller for søtransport i fast linjefart, må Kommissionen skride gradvis til værks og afpasse sine foranstaltninger efter forholdene; den bør derfor have mulighed for først at rette henstillinger for så dernæst at træffe beslutninger;

den ugyldighed, der ifølge artikel 85, stk. 2, indtræder umiddelbart, gælder for aftaler eller vedtagelser, der som følge af deres diskriminerende karakter eller lignende ikke kan indrømmes fritagelse i henhold til artikel 85, stk. 3, kun med hensyn til de elementer i aftalen, som rammes af forbudet i artikel 85, stk. 1, og finder kun anvendelse på aftalen som helhed, såfremt disse elementer ikke synes at kunne udskilles fra den pågældende aftale; Kommissionen skal således, dersom den konstaterer en overtrædelse af fritagelsen, præcisere, hvilke elementer i aftalen der rammes af forbudet, og som derfor er uden retsvirkning, eller også angive grundene til, at disse elementer ikke kan udskilles fra resten af aftalen, således at denne som helhed er ugyldig;

på baggrund af de særlige træk ved international søtransport bør der tages hensyn til, at anvendelsen af denne forordning på visse aftaler eller fremgangsmåder kan føre til konflikter med lovbestemmelser i visse tredjelande og få skadelige følger for Fællesskabets betydelige handelsmæssige og søfartsmæssige interesser; Kommissionen bør konsultere eller, hvis nødvendigt og bemyndiget af Rådet, forhandle med de pågældende tredjelande i overensstemmelse med Fællesskabets søtransportpolitik;

denne forordning skal fastsætte de procedurer samt beslutnings- og sanktionsbeføjelser, der er nødvendige for at sikre overholdelsen af de i artikel 85, stk. 1, og artikel 86 fastsatte forbud samt af betingelserne for anvendelse af artikel 85, stk. 3;

der bør i denne forbindelse tages hensyn til procedurebestemmelserne i forordning (EØF) nr. 1017/68, der finder anvendelse på transport på landjorden, og hvori der tages visse forhold i betragtning, der gør sig særlig gældende for transportvirksomhed som helhed;

navnlig i betragtning af de særlige aspekter ved søtransport er det først og fremmest virksomhedernes opgave at sikre, at deres aftaler, vedtagelser eller samordnede praksis er i overensstemmelse med konkurrencereglerne, og det er derfor ikke nødvendigt at pålægge dem en forpligtelse til at anmelde dem til Kommissionen;

virksomhederne kan imidlertid i visse tilfælde nære et ønske om at få en forsikring fra Kommissionen om, at aftalerne, vedtagelserne eller den samordnede praksis er i overensstemmelse med gældende bestemmelser; der bør derfor med hensyn hertil fastsættes en forenklet procedure —

VEDTAGET FØLGENDE FORORDNING:

AFSNIT I

Artikel 1

Forordningens formål og anvendelsesområde

1. I denne forordning fastlægges de nærmere retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 85 og 86 på søtransport.

2. Den finder kun anvendelse på international søtransport til og fra en eller flere havne i Fællesskabet bortset fra trampfart.

3. I denne forordning forstås ved:

a) »trampfart«: transport af varer som massegods eller emballeret massegods (breakbulk) med skib, som er bortfragtet helt eller delvis til en eller flere afskibere på grundlag af en rejsebefragtning eller tidsbefragtning eller en anden form for aftale i ikke-regelmæssig og/eller ikke forud meddelt fart, når fragtraterne i hvert enkelt tilfælde forhandles frit på grundlag af udbud og efterspørgsel.

b) »linjekonference eller konference«: en gruppe på to eller flere linjerederier, som driver international linjefart med godsbefordring i en eller flere bestemte ruter inden for et fastsat geografisk område, og som har en aftale eller ordning, hvorefter virksomheden drives i henhold til ensartede eller fælles fragtrater og andre aftalte vilkår for sådan rutefart;

c) »transportbrugere«: et foretagende (f.eks. afskibere, ladningsmodtagere, speditører) for så vidt det har indgået eller agter at indgå en ordning af kontraktmæssig eller anden art med en konference eller et linjerederi med henblik på befordring af gods, eller en sammenslutning af afskibere.

Artikel 2

Tekniske aftaler

1. Det i traktatens artikel 85, stk. 1, fastsatte forbud gælder ikke for aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, som udelukkende har til formål og til følge at gennemføre tekniske forbedringer eller samarbejde af teknisk karakter:

a) ved opstilling eller ensartet anvendelse af normer eller typer for skibe og andre transportmidler, udstyr, forsyninger og faste anlæg;

b) ved udveksling eller fælles anvendelse af skibe, lastrum eller »slots« og andre transportmidler, besætning, udstyr og faste anlæg til gennemførelse af transporter;

c) ved tilrettelæggelse og gennemførelse af successiv eller supplerende transport med skib samt fastsættelse og anvendelse af totalpriser og -vilkår for sådan transport;

d) ved samordning af fartplaner for transporter ad forbindelsesruter;

e) ved samling af enkeltstykforsendelser;

f) ved opstilling eller anvendelse af ensartede regler for transportstrukturen og de betingelser, der gælder for anvendelse af fragtrater.

2. Kommissionen forelægger om nødvendigt Rådet forslag til ændring af fortegnelsen i stk. 1.

Artikel 3

Fritagelse for så vidt angår aftaler mellem linjerederier

Aftaler, vedtagelser og samordnet praksis mellem alle eller nogle af en eller flere linjekonferencers medlemmer om fastsættelse af priser og transportbetingelser, hvorved der tilstræbes et eller flere af følgende mål:

a) at samordne fartplaner eller tidspunkter for afsejling eller anløb;

b) at bestemme hyppigheden af afsejlinger eller anløb;

c) at samordne eller fordele afsejlingerne eller anløbene mellem konferencens medlemmer;

d) at regulere den transportkapacitet, der tilbydes af hvert enkelt medlem;

e) at fordele godsmængderne eller indtægterne mellem medlemmerne;

fritages fra forbudet i traktatens artikel 85, stk. 1, på de i denne forordnings artikel 4 fastsatte vilkår.

Artikel 4

Betingelse for fritagelse

Fritagelse i henhold til artikel 3 og 6 indrømmes, såfremt aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis ikke inden for Fællesskabet påfører bestemte havne, transportbrugere eller transportvirksomheder skade ved for transport af samme slags gods inden for det af aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis omfattede område at anvende forskellige transportrater og -vilkår, fastsat under hensyn til godsets oprindelses- eller bestemmelsesland eller indskibnings- eller udskibningshavn, medmindre der er en økonomisk begrundelse for disse transportrater og -vilkår.

Enhver aftale eller vedtagelse eller enhver udskillelig del af en aftale eller vedtagelse, som ikke er i overensstemmelse med første afsnit, har efter traktatens artikel 85, stk. 2, ingen retsvirkning.

Artikel 5

Forpligtelser knyttet til fritagelsen

Fritagelse i henhold til artikel 3 undergives følgende forpligtelser:

1. *Konsultationer*

Der skal foregå konsultationer med henblik på at finde løsninger på generelle principspørgsmål mellem på den ene side transportbrugere og på den anden side konferencer, for så vidt angår priser og betingelser for samt kvaliteten af linjetransport.

Disse konsultationer skal finde sted, når som helst en af de førnævnte parter fremsætter anmodning derom.

2. *Loyalitetsaftaler*

En konferences medlemslinjer har ret til at indgå og opretholde loyalitetsaftaler med transportbrugere. Aftalernes form og indhold skal gøres til genstand for konsultationer mellem konferencen og transportbrugernes organisationer. Disse aftaler skal indeholde bestemmelser, der sikrer en udtrykkelig angivelse af transportbrugernes og konferencemedlemmernes rettigheder. Aftalerne skal baseres på kontraktsystemet eller et hvilket som helst andet lovligt system.

Loyalitetsaftalerne skal opfylde følgende betingelser:

a) Hver konference skal tilbyde transportbrugerne enten en ordning med øjeblikkelig udbetaling af rabat eller valgmulighed mellem en sådan ordning og en ordning med udsat betaling af rabat

   — drejer det sig om en ordning med øjeblikkelig udbetaling af rabat, skal hver part når som helst kunne opsige loyalitetsaftalen med et varsel på højst seks måneder, uden at dette medfører sanktioner, dog kun tre måneder, når konferencens fragtrate er genstand for en tvist;

   — drejer det sig om en ordning med udsat udbetaling af rabat, må loyalitetsperioden, på grundlag af hvilken rabatten beregnes, og den efterfølgende loyalitetsperiode, der kræves for udbetaling af denne rabat, hver især ikke overstige seks måneder, dog kun tre måneder, når konferencens fragtrate er genstand for en tvist.

b) Konferencen skal efter konsultation af de interesserede transportbrugere udarbejde

   i) en fortegnelse over ladninger og dele af ladninger, hvorom der er indgået aftale med transportbrugerne, som udtrykkeligt er undtaget fra loyalitetsaftalens anvendelsesområde; 100 % loyalitetsaftaler må ofres, men må ikke påtvinges ensidigt;

   ii) en fortegnelse over de tilfælde, hvor transportbrugerne uden videre fritages for deres loyalitetsforpligtelse. Fortegnelsen skal bl.a. omfatte de tilfælde:

      — hvor forsendelserne sker fra eller til en havn, i det område, der besejles af konferencen, men hvis besejling ikke er offentliggjort, og hvori det kan være berettiget at anmode om undtagelse, samt

      — hvor ventetiden i en havn overstiger et antal dage, som for de enkelte havne og varer eller varegrupper fastsættes efter høring af de transportbrugere, som har direkte interesse i en god besejling af havnen.

      Konferencen skal imidlertid på forhånd inden for en nærmere fastsat frist underrettes af transportbrugeren om, at denne har til hensigt enten at foretage forsendelsen fra en havn, hvis navn ikke er offentliggjort af konferencen, eller at gøre brug af et fartøj, der står uden for konferencen, fra en havn, der besejles af konferencen, så snart han ved opslag over afsejlingsdatoer har kunnet konstatere, at den maksimale ventetid vil blive overskredet.

3. *Ydelser, der ikke er omfattet af fragtraten*

For så vidt angår landtransport og havnefaciliteter, som ikke omfattes af fragtraten eller af betalinger, som linjerederiet og transportbrugerne er blevet enige om, skal transportbrugerne have ret til at henvende sig til virksomheder efter eget valg.

4. *Adgang til tariffer*

Tariffer og lignende vilkår samt reglementer og eventuelle ændringer af disse skal til enhver tid efter anmodning og mod et rimeligt gebyr stilles til rådighed for transportbrugeren, eller de skal være fremlagt til gennemsyn på linjernes kontorer og hos deres agenter. De skal indeholde alle betingelser vedrørende ladning og losning, det nøjagtige forhold mellem transport med skib og transport over land for den del af transporten, der er omfattet af fragtraten, eller af enhver anden afgift, som linjerederiet opkræver, samt sædvane på dette område.

5. *Meddelelse til Kommissionen af kendelser og anbefalinger*

Voldgiftskendelser og forligsmægleres anbefalinger, som er blevet accepteret af parterne, skal straks meddeles til Kommissionen, når der hermed bilægges tvister vedrørende de sædvaner inden for linjekonferencer, som er omtalt i artikel 4 og i ovenstående nr. 2 og 3.

Artikel 6

Fritagelse, for så vidt angår aftaler mellem transportbrugere og konferencer om linjetransport

Det ved traktatens artikel 85, stk. 1, nedlagte forbud gælder ikke for de aftaler, vedtagelser og samordnet praksis mellem på den ene side transportbrugere og på den anden side konferencer samt de i den forbindelse eventuelle nødvendige aftaler mellem transportbrugere, som vedrører kvaliteten af samt priser og betingelser for linjetransport, for så vidt de er omhandlet i artikel 5, nr. 1 og 2.

Artikel 7

Kontrol med aftaler, for hvilke der indrømmes fritagelse

1. *Tilsidesættelse af en forpligtelse*

Dersom de pågældende parter tilsidesætter en forpligtelse, der i henhold til artikel 5 er knyttet til den i artikel 3

hjemlede fritagelse, kan Kommissionen med henblik på at bringe disse overtrædelser til ophør og på de i afsnit II i denne forordning fastsatte vilkår:

— rette henstillinger til de pågældende parter;

— dersom sådanne henstillinger ikke efterkommes, og afhængig af hvor alvorlige de begåede overtrædelser er, vedtage en beslutning, hvorved det enten forbydes dem at foretage eller pålægges dem at foretage bestemte handlinger, eller hvorved der, idet den gruppefornyelse, de havde opnået trækkes tilbage meddeles dem en individuel fritagelse i henhold til artikel 10, stk. 4, eller hvorved den gruppefritagelse, de havde opnået, fratages dem.

2. *Virkninger, som er uforenelige med artikel 85, stk. 3*

a) Dersom aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, som giver ret til den i artikel 3 og 6 omhandlede fritagelse, på grund af særlige omstændigheder, som beskrevet nedenfor, alligevel har virkninger, som er uforenelige med traktatens artikel 85, stk. 3, træffer Kommissionen på grundlag af en klage eller på eget initiativ og på de betingelser, der er fastsat i afsnit II, de nedenfor i litra c) anførte foranstaltninger. Disse foranstaltninger skal stå i forhold til situationens alvor.

b) Særlige omstændigheder opstår bl.a. ved:

i) handlinger, som foretages af konferencer, eller en ændring af markedsvilkårene inden for et bestemt trafikområde, som medfører, at faktisk eller potentiel konkurrence ikke opstår eller elimineres, såsom restriktiv praksis, hvorved trafikområdet ikke er tilgængeligt for konkurrence eller

ii) handlinger, som foretages af konferencer, og som kan forhindre den tekniske eller økonomiske udvikling eller transportbrugernes andel af fordelene herved.

iii) handlinger, der foretages af tredjelande, og som

— hindrer udenforstående rederier i at besejle et bestemt trafikområde,

— medfører, at konferencemedlemmer pålægges urimelige fragtrater,

— medfører arrangementer, der på anden måde er til hinder for den tekniske eller økonomiske udvikling (ladningsopdeling, begrænsninger vedrørende skibstyper).

c) i) Hvis der ikke er nogen faktisk eller potentiel konkurrence, eller der er risiko for, at denne elimineres på grund af en handling, foretaget af et tredjeland, indleder Kommissionen konsultationer med vedkommende myndigheder i det pågældende tredjeland, om nødvendigt efterfulgt af forhandlinger på baggrund af direktiver fra Rådet med henblik på en genoprettelse af forholdene.

Hvis imidlertid de særlige omstændigheder medfører, at faktisk eller potentiel konkurrence ikke opstår eller elimineres, i strid med traktatens artikel 85, stk. 3, litra b), inddrager Kommissionen gruppefritagelsen. Den kan samtidig afgøre, hvorvidt og i bekræftende fald i henhold til hvilke yderligere betingelser og forpligtelser en individuel fritagelse kan indrømmes den pågældende konferenceaftale med henblik på at skaffe rederier uden for konferencerne adgang til markedet.

ii) Hvis de i litra b) anførte særlige omstændigheder har andre virkninger end dem, der er omhandlet under nr. i), træffer Kommissionen en eller flere af de foranstaltninger, som er nævnt i stk. 1.

Artikel 8

Virkninger, som er uforenelige med traktatens artikel 86

1. Misbrug af dominerende stilling som omhandlet i traktatens artikel 86 forbydes, uden at forudgående afgørelse herom er påkrævet.

2. Konstaterer Kommissionen enten ex officio eller på begæring af en medlemsstat eller af fysiske eller juridiske personer, som påberåber sig en berettiget interesse, at konferencers praksis, der er fritaget i henhold til artikel 3, i et givet tilfælde alligevel har virkninger, som er uforenelige med traktatens artikel 86, kan den tilbagekalde gruppefritagelsen og i henhold til artikel 10 træffe alle passende foranstaltninger med henblik på at bringe overtrædelsen af artikel 86 til ophør.

3. Inden Kommissionen træffer afgørelse efter stk. 2, kan den rette henstilling til den pågældende konference om at bringe overtrædelsen til ophør.

Artikel 9

Internationale lovkonflikter

1. Såfremt der er mulighed for, at forordningens anvendelse på visse aftaler eller visse former for restriktiv praksis kan skabe sådanne konflikter med bestemmelser i visse tredjelandes lovgivning, som vil kunne skade vigtige handels- og søfartsmæssige interesser i Fællesskabet, indleder Kommissionen ved førstkommende lejlighed konsultationer med de pågældende tredjelandes kompetente myndigheder med det formål så vidt muligt at forlige ovennævnte interesser med iagttagelse af fællesskabsreglerne. Kommissionen underretter det i artikel 15 omhandlede rådgivende udvalg om resultatet af disse konsultationer.

2. Skal der føres forhandlinger om aftaler med tredjelande, retter Kommissionen henstillinger til Rådet, som bemyndiger den til at indlede de nødvendige forhandlinger.

Disse forhandlinger føres af Kommissionen inden for rammerne af direktiver, som Rådet kan meddele den, og i samråd med det rådgivende udvalg, jf. artikel 15.

3. Ved udøvelsen af de beføjelser, som i denne artikel er tillagt Rådet, træffer det afgørelse efter den beslutningsprocedure, der er fastsat i traktatens artikel 84, stk. 2.

AFSNIT II

PROCEDUREREGLER

Artikel 10

Behandling af sager ex officio eller på begæring

Kommissionen indleder på begæring eller på eget initiativ behandlingen af en sag med henblik på at bringe en overtrædelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86 til ophør, ligesom den på begæring eller eget initiativ indleder proceduren med henblik på anvendelse af denne forordnings artikel 7.

Berettigede til at indgive klage er:

a) medlemsstaterne,

b) fysiske eller juridiske personer, som påberåber sig en berettiget interesse,

Artikel 11

Afslutning af sager, der er behandlet på begæring eller ex officio

1. Konstaterer Kommissionen, at der foreligger en overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86, kan den ved beslutning pålægge de pågældende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder at bringe den konstaterede overtrædelse til ophør.

Uden at det berører de øvrige bestemmelser i denne forordning, kan Kommissionen, inden den træffer beslutning i henhold til første afsnit, rette henstillinger til de pågældende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder om at bringe overtrædelsen til ophør.

2. Stk. 1 finder ligeledes anvendelse på det i denne forordnings artikel 7 omhandlede tilfælde.

3. Såfremt Kommissionen finder, at der efter de foreliggende kendsgerninger ikke er anledning til i henhold til traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86 eller denne forordnings artikel 7 at skride ind over for en aftale, en vedtagelse eller en praksis, tilbageviser den, når sagen beror på en klage, ved en beslutning klagen som ubegrundet.

4. Såfremt Kommissionen efter behandlingen af en sag, der er påbegyndt på grundlag af en klage eller på dens eget initiativ, finder, at en aftale, en vedtagelse eller en samordnet praksis opfylder betingelserne i artikel 85, stk. 1 og 3, vedtager den en beslutning om anvendelse af artikel 85, stk. 3. I beslutningen angives det tidspunkt, fra hvilket den får virkning. Dette tidspunkt kan ligge forud for den dag, på hvilken beslutningen vedtages.

Artikel 12

Anvendelse af artikel 85, stk. 3 — fremsættelse af indsigelser

1. Virksomheder og sammenslutninger af virksomheder, som vil påberåbe sig traktatens artikel 85, stk. 3, med hensyn til aftaler, vedtagelser og samordnet praksis af den i artikel 85, stk. 1, angivne art, som de er deltagere i, indgiver en ansøgning til Kommissionen.

2. Er Kommissionen i besiddelse af alt materiale, og finder den, at ansøgningen kan fremmes, offentliggør den, såfremt der ikke allerede på grundlag af artikel 10 er påbegyndt en sag mod aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis, så hurtigt som muligt i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* det væsentligste af ansøgningens indhold med opfordring til enhver interesseret tredjemand og medlemsstat om inden for en frist på 30 dage at fremsætte sine bemærkninger over for Kommissionen. Ved offentliggørelsen skal der tages hensyn til virksomhedernes berettigede interesse i bevarelsen af deres forretningshemmeligheder.

3. Såfremt Kommissionen ikke inden for en frist på 90 dage fra dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* meddeler ansøgerne, at der består betydelig tvivl med hensyn til anvendeligheden af artikel 85, stk. 3, anses aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis som beskrevet i ansøgningen for at være fritaget fra forbudet i den forløbne tid og i højst seks år fra dagen for offentliggørelsen af ansøgningen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Konstaterer Kommissionen efter udløbet af fristen på 90 dage, men før udløbet af seksårsfristen, at betingelserne for anvendelse af artikel 85, stk. 3, ikke er til stede, erklærer den ved en beslutning, at det i artikel 85, stk. 1, indeholdte forbud er gældende. Denne beslutning kan tillægges tilbagevirkende kraft, såfremt de pågældende har afgivet urigtige oplysninger, eller såfremt de misbruger fritagelsen fra bestemmelserne i artikel 85, stk. 1.

4. Kommissionen kan rette den i stk. 3, første afsnit, omhandlede meddelelse til ansøgerne; og skal gøre det, såfremt en medlemsstat anmoder herom inden for en frist på 45 dage fra dagen for fremsendelsen af ansøgningen til denne medlemsstat, jf. artikel 15, stk. 2. Medlemsstatens ansøgning skal være begrundet i betragtninger, der bygger på traktatens konkurrenceregler.

Konstaterer Kommissionen, at betingelserne i artikel 85, stk. 1 og 3, er opfyldt, vedtager den en beslutning om anvendelse

af artikel 85, stk. 3. I beslutningen angives den dato, fra hvilken den får virkning. Denne dato kan ligge forud for datoen for ansøgningen.

Artikel 13

Gyldighedstiden for og tilbagekaldelse af beslutninger om anvendelse af artikel 85, stk. 3

1. I den i overensstemmelse med artikel 11, stk. 4, eller artikel 12, stk. 4, andet afsnit, vedtagne beslutning om anvendelse af artikel 85, stk. 3, skal det angives, for hvilket tidsrum den gælder; dette tidsrum udgør i almindelighed ikke mindre end seks år. Der kan knyttes betingelser og påbud til beslutningen.

2. Beslutningen kan fornys, hvis forudsætningerne for anvendelse af artikel 85, stk. 3, stadig er opfyldt.

3. Kommissionen kan tilbagekalde eller ændre beslutningen eller forbyde de pågældende bestemte handlinger:

a) såfremt de faktiske forhold har ændret sig på et for beslutningen væsentligt punkt,

b) såfremt de pågældende ikke overholder et påbud, der er knyttet til beslutningen,

c) såfremt beslutningen hviler på urigtige oplysninger eller er fremkaldt ved svig, eller

d) såfremt de pågældende misbruger den ved beslutningen opnåede fritagelse fra artikel 85, stk. 1.

I de i litra b), c) og d) nævnte tilfælde kan beslutningen tilbagekaldes med tilbagevirkende kraft.

Artikel 14

Kompetence

Bortset fra Domstolens adgang til at prøve beslutningen, er det alene Kommissionen, som kan

— bringe artikel 7 i anvendelse,

— vedtage en beslutning om anvendelse af artikel 85, stk. 3.

Medlemsstaternes myndigheder forbliver kompetente til at afgøre, om betingelserne i artikel 85, stk. 1, eller artikel 86 er opfyldt, så længe Kommissionen hverken har taget skridt til at udarbejde en beslutning i det enkelte tilfælde eller har oversendt den i artikel 12, stk. 3, første afsnit, omhandlede meddelelse.

Artikel 15

Forbindelse med medlemsstaternes myndigheder

1. Kommissionen gennemfører den i denne forordning omhandlede sagsbehandling i nær og vedvarende forbindelse med medlemsstaternes kompetente myndigheder, som er berettigede til at fremsætte bemærkninger vedrørende sagsbehandlingen.

2. Kommissionen oversender omgående til medlemsstaternes kompetente myndigheder en genpart af klager og ansøgninger samt af de vigtigste dokumenter, der som et led i sagsbehandlingen forelægges den eller fremsendes af den.

3. Et rådgivende udvalg for kartel- og monopolspørgsmål på søtransportområdet høres før enhver beslutning, der træffes som følge af behandlingen af en sag i henhold til artikel 10, samt før enhver beslutning i henhold til artikel 12, stk. 3, andet afsnit, og stk. 4, andet afsnit. Det rådgivende udvalg skal endvidere høres før vedtagelsen af de i artikel 26 omhandlede gennemførelsesbestemmelser.

4. Det rådgivende udvalg sammensættes af embedsmænd med sagkundskab inden for søtransport samt karteller og monopoler. Hver medlemsstat udpeger to embedsmænd til at repræsentere den; disse kan ved forfald erstattes af en anden embedsmand.

5. Høringen finder sted på et fælles møde, som Kommissionen indkalder til; dette møde finder sted tidligst fjorten dage efter afsendelsen af indkaldelsen. En fremstilling af sagen med angivelse af de vigtigste dokumenter samt et foreløbigt forslag til beslutning for hver sag, der skal behandles, skal være vedlagt indkaldelsen.

6. Det rådgivende udvalg kan afgive en udtalelse, selv om medlemmer af udvalget eller deres stedfortrædere ikke er til stede. Resultatet af høringen skal vedlægges forslaget til beslutning. Resultatet af høringen offentliggøres ikke.

Artikel 16

Begæring om oplysninger

1. Kommissionen kan til løsning af de opgaver, som er pålagt den efter denne forordning, indhente alle nødvendige oplysninger fra medlemsstaternes regeringer og vedkommende myndigheder samt fra virksomheder og sammenslutninger af virksomheder.

2. Fremsætter Kommissionen begæring om oplysninger over for en virksomhed eller en sammenslutning af virksomheder, sender den samtidig til vedkommende myndighed i den medlemsstat, hvor virksomheden eller sammenslutninger af virksomheder har sit hjemsted, en genpart af sin begæring.

3. I sin begæring skal Kommissionen angive retsgrundlaget for og formålet med begæringen samt de sanktioner, der i artikel 19, stk. 1, litra b), er fastsat for afgivelse af urigtige oplysninger.

4. Pligten til at afgive oplysninger påhviler virksomhedernes indehavere eller disses repræsentanter, og for så vidt

angår juridiske personer og selskaber samt foreninger, der ikke har status som juridiske personer, påhviler oplysningspligten de personer, der ifølge lov eller vedtægt er bemyndiget til at repræsentere dem.

5. Såfremt en virksomhed eller sammenslutning af virksomheder ikke eller ikke udtømmende meddeler de krævede oplysninger inden for udløbet af en af Kommissionen fastsat frist, fremsætter Kommissionen krav om oplysningerne ved beslutning. I denne beslutning angives det, hvilke oplysninger der kræves, fastsættes der en passende frist for afgivelse af oplysningerne, og henvises der til de i artikel 19, stk. 1, litra b), og artikel 20, stk. 1, litra c), fastsatte sanktioner samt til adgangen til at indgive klage over beslutningen for Domstolen.

6. Kommissionen sender samtidig til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor virksomheden eller sammenslutningen af virksomheder har sit hjemsted, en genpart af sin beslutning.

Artikel 17

Kontrolundersøgelser foretaget af medlemsstaternes myndigheder

1. På Kommissionens begæring foretager medlemsstaternes kompetente myndigheder de kontrolundersøgelser, som Kommissionen i henhold til artikel 18, stk. 1, anser for formålstjenlige, eller som den har påbudt ved en beslutning i henhold til artikel 18, stk. 3. De repræsentanter for medlemsstaternes kompetente myndigheder, som har fået til opgave at gennemføre kontrolundersøgelsen, udøver deres beføjelser efter fremlæggelse af en skriftlig fuldmagt udstedt af vedkommende myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område kontrolundersøgelsen skal foretages. Fuldmagten skal indeholde en angivelse af kontrolundersøgelsens genstand og formål.

2. Repræsentanterne for Kommissionen kan efter dennes anmodning eller efter anmodning fra vedkommende myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages, bistå denne myndigheds repræsentanter med løsningen af deres opgaver.

Artikel 18

Kommissionens beføjelser til at foretage kontrolundersøgelser

1. Til løsning af de opgaver, som i denne forordning er henlagt til Kommissionen, kan denne foretage alle nødvendige kontrolundersøgelser hos virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder.

Til dette formål har Kommissionens befuldmægtigede repræsentanter følgende beføjelser:

a) at kontrollere bøger og andre forretningspapirer;

b) at tage afskrifter eller ekstraktudskrifter af bøger og forretningspapirer;

c) at kræve mundtlige forklaringer på stedet;

d) at få adgang til alle virksomhedernes lokaler, grunde og transportmidler.

2. De repræsentanter, som af Kommissionen har fået fuldmagt til at foretage kontrolundersøgelsen, udøver deres beføjelser efter fremlæggelse af en skriftlig fuldmagt, der indeholder oplysning om kontrolundersøgelsens genstand og formål samt om de i denne forordning i artikel 19, stk. 1, litra c), fastsatte sanktioner, der finder anvendelse, såfremt de forlangte bøger eller forretningspapirer ikke fremlægges i deres helhed. Kommissionen skal med passende varsel give vedkommende myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område kontrolundersøgelsen skal foretages, underretning om undersøgelsesopgaven og om de befuldmægtigede personers identitet.

3. Virksomheder og sammenslutninger af virksomheder har pligt til at underkaste sig de kontrolundersøgelser, hvorom Kommissionen har truffet beslutning. I beslutningen angives kontrolundersøgelsens genstand og formål, fastsættes tidspunktet for dens begyndelse og gives oplysning om de i artikel 19, stk. 1, litra c), og artikel 20, stk. 1, litra d), fastsatte sanktioner samt om adgangen til at indbringe klage over beslutninger for Domstolen.

4. Kommissionen træffer de i stk. 3 omhandlede beslutninger efter at have indhentet udtalelse fra vedkommende myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område kontrolundersøgelsen skal foretages.

5. Repræsentanterne for vedkommende myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages, kan efter vedkommende myndigheds eller Kommissionens anmodning bistå Kommissionens repræsentanter med løsningen af disse opgaver.

6. Modsætter en virksomhed sig en i henhold til denne artikel påbudt kontrolundersøgelse, yder vedkommende medlemsstat de af Kommissionen bemyndigede repræsentanter den fornødne støtte til løsning af deres opgaver. Medlemsstaterne træffer, efter at have rådført sig med Kommissionen, inden den 1. januar 1989 de til dette formål fornødne foranstaltninger.

Artikel 19

Bøder

1. Ved beslutning kan Kommissionen pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på 100 til 5 000 ECU, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:

a) fremsætter urigtige eller forvanskede oplysninger i forbindelse med en meddelelse i henhold til artikel 5, stk. 5, eller en ansøgning i medfør af artikel 12;

b) i et svar på en begæring i henhold til artikel 16, stk. 3 eller stk. 5, giver en oplysning, der er urigtig, eller ikke giver en oplysning inden udløbet af den frist, som er fastsat ved beslutning, truffet i henhold til artikel 16, stk. 5;

c) under en kontrolundersøgelse i henhold til artikel 17 eller artikel 18 kun ufuldstændigt fremlægger de forlangte bøger eller øvrige forretningspapirer eller nægter at underkaste sig en kontrolundersøgelse, der er påbudt ved beslutning i henhold til artikel 18, stk. 3.

2. Ved beslutning kan Kommissionen pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på mindst 1 000 og højst 1 000 000 ECU, idet sidstnævnte beløb dog kan forhøjes med 10 % af omsætningen i det sidste regnskabsår i hver af de virksomheder, som har medvirket ved overtrædelsen, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:

a) overtræder bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86, eller undlader at efterkomme et påbud, der er meddelt dem i medfør af denne forordnings artikel 7;

b) handler i strid med et påbud meddelt i henhold til artikel 5 eller artikel 12, stk. 1.

Ved fastsættelsen af bødens størrelse skal der tages hensyn til både overtrædelsens grovhed og dens varighed.

3. Bestemmelserne i artikel 15, stk. 3 og 4, anvendes.

4. Beslutninger, der træffes i henhold til stk. 1 og 2 er ikke sanktioner i strafferetlig forstand.

5. De bøder, som er omhandlet i stk. 2, litra a), kan ikke pålægges for handlinger, som foretages efter, at anmeldelse er sket til Kommissionen, og inden denne træffer beslutning i henhold til traktatens artikel 85, stk. 3, for så vidt de ligger inden for grænserne af den i anmeldelsen beskrevne erhvervsudøvelse.

Denne bestemmelse finder dog ikke anvendelse, så snart Kommissionen har meddelt de pågældende virksomheder, at den efter en foreløbig undersøgelse er af den opfattelse, at betingelserne for anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 1, er til stede, og at der ikke findes grundlag for anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 3.

Artikel 20

Tvangsbøder

1. Kommissionen kan ved beslutning pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder tvangsbøder på 50 til 1 000 ECU for hver dag, der går ud over det i beslutningen fastsatte tidspunkt, for at tvinge dem til:

a) at ophøre med en overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86, hvis ophør den har anordnet i henhold til artikel 11, eller at efterkomme et påbud i henhold til artikel 7,

b) at ophøre med en handling, som er forbudt i henhold til artikel 13, stk. 3,

c) at afgive udtømmende og rigtige oplysninger, som er afkrævet dem ved beslutning truffet af Kommissionen i henhold til artikel 16, stk. 5,

d) at underkaste sig en kontrolundersøgelse, som Kommissionen har påbudt ved beslutning i henhold til artikel 18, stk. 3.

2. Når virksomhederne eller sammenslutningerne af virksomheder har efterkommet den forpligtelse, til hvis opfyldelse tvangsbøden er blevet fastsat, kan Kommissionen fastsætte tvangbødens endelige størrelse til et mindre beløb end det, den oprindelige beslutning ville føre til.

3. Bestemmelserne i artikel 15, stk. 3 og 4, anvendes.

Artikel 21

Prøvelse ved Domstolen

Med hensyn til klager over beslutninger, hvorved Kommissionen har fastsat en bøde eller en tvangsbøde, har Domstolen i overensstemmelse med bestemmelsen i traktatens artikel 172 fuld prøvelsesret; den kan ophæve, nedsætte eller forhøje den pålagte bøde eller tvangsbøde.

Artikel 22

Regningsenhed

Ved anvendelse af bestemmelserne i artikel 19 til 21 gælder den ECU, som er fastsat for opstillingen af Fællesskabets budget i medfør af bestemmelserne i traktatens artikel 207 og 209.

Artikel 23

Udtalelser fra interesserede parter og tredjemand

1. Forinden der træffes beslutning i henhold til artikel 11, artikel 12, stk. 3, andet afsnit, og stk. 4, artikel 13, stk. 3, samt artikel 19 og 20 giver Kommissionen de deltagende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder lejlighed til at udtale sig om de af Kommissionen fremførte klagepunkter.

2. For så vidt Kommissionen eller medlemsstaternes kompetente myndigheder anser det for påkrævet, kan der også indhentes udtalelser fra andre fysiske eller juridiske personer. I tilfælde af at fysiske eller juridiske personer fremsætter anmodning om at måtte udtale sig i sagen, skal en sådan anmodning imødekommes, hvis de pågældende godtgør at have tilstrækkelig interesse heri.

3. Vil Kommissionen vedtage en beslutning om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, offentliggør den det væsentlige indhold af den pågældende aftale, vedtagelse eller samordnede praksis med opfordring til enhver interesseret tredjemand til at meddele Kommissionen sine bemærkninger inden for en af Kommissionen fastsat frist, der mindst skal være på en måned. Ved offentliggørelsen tages der hensyn til virksomhedernes berettigede interesse i beskyttelse af deres forretningshemmeligheder.

Artikel 24

Tavshedspligt

1. De oplysninger, der er indhentet i medfør af artikel 17 og 18 må kun bruges til det med undersøgelsen eller kontrollen tilsigtede formål.

2. Kommissionen og medlemsstaternes kompetente myndigheder samt deres tjenestemænd og øvrige ansatte er forpligtede til ikke at give oplysninger om forhold, som de i medfør af denne forordning får kendskab til, og som ifølge deres natur er undergivet tavshedspligt, jf. dog artikel 23 og 25.

3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 er ikke til hinder for offentliggørelse af oversigter eller redegørelser, som ikke indeholder oplysning om enkelte virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder.

Artikel 25

Offentliggørelse af beslutninger

1. Kommissionen offentliggør de beslutninger, som er truffet i medfør af artikel 11, artikel 12, stk. 3, andet afsnit, og stk. 4, og artikel 13, stk. 3.

2. Offentliggørelsen sker med angivelse af de interesserede parter og beslutningens væsentligste indhold; ved offentliggørelsen skal der tages hensyn til virksomhedernes berettigede interesse i beskyttelse af deres forretningshemmeligheder.

Artikel 26

Gennemførelsesbestemmelser

Kommissionen er bemyndiget til at udstede gennemførelsesbestemmelser om rækkevidden af den i artikel 5, stk. 5, nævnte pligt til at give Kommissionen meddelelse, om form, indhold og andre enkeltheder i klager i henhold til artikel 10, ansøgninger i henhold til artikel 12, samt om høringer i henhold til artikel 23, stk. 1 og 2.

Artikel 27

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft den 1. juli 1987.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 22. december 1986.

På Rådets vegne

G. SHAW

Formand